

Зміст

Пролог	7
--------------	---

Частина перша. Брудний аркуш

1. П'ятничні флешбеки	13
2. Перший день	30
3. Стосунки — це тяж робота	44
4. Знаєте звук помилки Windows?	57
5. Бути щасливим	70
6. У долі на все свої плани	93
7. Затишшя	114
8. Фартонуло	122

Частина друга. Темними доріжками

9. Ласкаво просимо до пекла!	141
10. Кінець дитинства	153
11. Нові береги	176
12. Дрібні «технічні негаразди»	187
13. Ідіотизм не має страху	211
14. Маленьке тихе щастя	220
15. Життя розставляє фігури по місцях... ..	229
16. ...і не забуває про баланс	249

Частина третя. Прометей опускає факел

17. Нова мітла по-новому міте	276
18. Нові люди	289
19. Коли всесвіт не бажає твого щастя	308
20. Дістатись дна	333
21. На дні	352
22. Відштовхнутись... ..	373

Частина четверта. Зім'ятий аркуш

23. Острів самотності	393
24. Сцена після титрів	410

<i>Післямова</i>	413
------------------------	-----

Пролог

— **Що це?** — трясу в руці жалюгідними трьома сотками.
— Макс... — видихає Денис. — Ти ж бачиш, що справи не дуже...

— Бляха, Ден, триста гривень! Триста! Ми з тобою на дві з половиною домовлялись! Що за херня?!

— Макс...

— Та що Макс-Макс?! Де бабки, Денис?!

Ден відкидається на шкіряному кріслі й починає уважно розглядати стіну. Ніби вона цікавіша за друга-істеричку, якому дав роботу й кинув на зарплату. Стіна з огидною зеленою фарбою цікавіша йому за друга, завдяки якому в універі заощадив безліч грошей на сесіях (то з лабораторними допомагав, то просив за товариша викладачів). А тепер погляньте: він серйозний власник невеличкої типографії, а я — лох. Як весело жартує життя!

Ха-ха-ха, дайте ще!

— Не сопи, — він таки знайшов у собі сили подивитись мені в очі. Яка честь! — Макс, ти сам бачиш, що мені не потрібен додатковий працівник.

— А навіщо ти тоді сказав, що робота є? Нахріна першого разу заплатив?

— Я просто не можу тобі відмовити. Хотів допомогти...

— Та пішов ти!

— Макс...

— Херня ти, а не друг. Поняв?

Двері, звичайно, не винуваті у тому, що сталося, але так хотілося рознести тут усе вщент! Клята типографія, два місяці

на неї витратив! А першого разу паскуда заплатив, як домовлялись. От нахріна давати надію, га? Влаштовуйся так на роботу до друзів! Тьху!

— Шо там за двіж? — питає вже ексколега на вулиці.

— Йди у свого боса спитай. Є курить?

— Ти ж не куриш.

— А тебе гребе?

Таки простягає пачку. Беру з неї сигарету.

— І запальничку.

— Мо', й покурити за тебе?

— Вася, не до приколів...

— Ладно-ладно, тримай. То що сталось? Розкажуй.

— Бос твій — мудак.

Вася почухав потилицю.

— Та ви ж наче як друзі.

— Манав я таких друзів... Фу, як ти цю гидоту куриш? — кинув недопалок під ноги, розтоптав. — Усе, бувай.

Сів до свого пошарпаного ланоса, крутонув стартер.

Заглух. Ця хрінь почастішала. Та-а-а, «я люблю тебе, життя»!

Так, спокійно, ще раз.

Сука!

У розпачі стукнув по клаксону.

— Що витріщилися?! — крикнув більш для себе, ніж отим трьом неробам на курилці.

Реально коні: ходити на роботу за мінімалку, щоб спокійно погратись у Lineage II*, бо вдома дружини сварять. Нащо їх Ден тримає? Залишив би двох, підвищив зарплату. Мабуть, я чогось не розумію в цьому житті. Як, наприклад, з однієї роботи можуть поперти через «бізнесу важко, тому ми лишаємо лише родичів», а на іншій друг кинув. Друг, бляха... Відвикай, Максимко!

* Популярна у 2000-х масова рольова онлайн-гра. — Тут і далі прим. авт.

Усе, спокійно.

І це мине. Гроші... гроші... гроші. І ти, ластівко, давай, заводься. Мій «маленький рендж ровер». Ну давай, манюня, ти можеш!

Раз, два...

Є-є-є-є-є-є!

Так, до кафешки, а потім до Каті знімати стрес. Це завжди спрацьовувало.

Вона накриває мою долоню своєю:

— Річ не в тобі. Просто... мене тягне до нього, розумієш? І я нічого не можу з цим зробити. Так буває.

Який чудовий день! Навіть не знаю: до чаю кексик замовити чи пігулку ціаніду?

— Ти хороший, — усміхається вона. Ніби щиро, але я не хочу в це вірити. — Добрий, уважний, але я не почуваюся з тобою щасливою. Ми як дві пісні різних жанрів, що випадково потрапили на одне радіо.

— Тобі знадобилось пів року, щоб це зрозуміти?

Вона винувато підтискає губи. Це торба, це просто торба! Вона таки кидає мене! Let's just be friends. Та пішли ви всі!

— Ти куди? Зай... А рахунок?

Як після такого зберегти віру в людську порядність?

Не дивлячись, жбурляю на стіл три зім'яті купюри. Три сотні, які мені заплатив Ден.

— А чого машини не продаси?

— Та мені так, перебитись, поки роботи не знайду.

Розповідати про невдалі спроби взяти кредит в банках було зайвим. Виявляється, ти дуже підозрілий, якщо ніколи не користувався банківськими послугами. Нахріна мені ваша картка, якщо й з готівкою добре?

— Дивний ти. Я продав би, а так у борги залазиш...

— Роботу знайду, а тачку шкода.

— Теж варіант, — Ваня випустив трійку димових кілець. — Мені ж не треба нагадувати тобі, що ти сам занесиш, а не мої хлопці за тобою бігають? Бо потім...

— Вань, я тебе хоч раз підводив?

Власник ринку (й за сумісництвом місцевий авторитет) вишкірився та почухав щетину на підборідді.

— Мене — ні. А мій братуха, пам'ятаю, жалівся на тебе у старших класах. Здається, ви тьолки не поділили... У нас, у старших, такої херні не було, все по поняттях! До речі, знаєш, за що малого закрили?

— Так, не відволікай. П'ять триста, п'ять чотириста, п'ять з половиною. Все, дякую, Вань.

— Звертайся. Ти ж точно роботу знайдеш?

— Що за питання?

— Та хто вас цих офісних знає. Спочатку гроші під проценти берете, а потім нагадувати треба.

— У мене не настільки дірява пам'ять, — хоч убий, а я не міг згадати, за що посадили його молодшого брата.

— Угу. Тоді й це запам'ятай: дверний замок — це лише сім секунд фори.

1 П'ятничні флешбеки

Пунктуальність — один із найважливіших параметрів у створенні позитивного іміджу. Це символ дисципліни та самоорганізації. Або переляку. Тому я й приперся у свій перший робочий день під офіс на годину раніше.

У мене в руці пластиковий стаканчик із дешевим чаєм, а навпроти — надія у вигляді триповерхової коричневої будівлі з білою вивіскою з підсвіткою «Трейд Сіті». Минуло три тижні з часу позики грошей. Годинник цокає.

Перша спроба — у транспортній компанії. За тиждень стажування я навіть встиг продати якісь послуги! Але мене не взяли через відсутність документа, що підтверджував би мій upper-intermediate. Мовляв: «Буде докúмент, приходьте. Такі у нас правила працевлаштування. І ні, нашій компанії не принципово (похер абсолютно), що ви ще добре німецьку знаєте». Шановні не заплатили мені ані за стажування, ані відсоток із продажу послуг. Ще одні «гарні люди» у моєму житті.

Друге місце — якась секта мережевого маркетингу. «Ні, дякую, не цікаво, амінь».

З «Трейд Сіті» на словах цікаво, але хрін його зна, як буде насправді. Візьмуть — клас, не візьмуть — хоч у чомусь стабільність. Але борг нагадує, що трагікомедія — жанр специфічний. І, здається, за каноном смерть головного героя — обов'язкова. Ой-йой...

Мій старий кнопковий самсунг показує восьму тридцять. Ще посиджу. Сучасні офісні орки у такий час до Мордору не приповзають. Отримаю роботу, знову втягуватимусь у робочий графік. І більше жодних пригод, як у п'ятницю!

* * *

Я завітав на вечірку до одного знайомого. Не те щоб сильно товаришували, але коли запрошують у п'ятницю ввечері на халяву побухати — чому б не зняти стресу?

Не встиг я зробити ковток пива, як задзвонив телефон.

— Алло, Максиме?

— Та.

— Це Олег із «Трейд Сіті».

— Так-так, я зрозумів, — насправді ні.

— Ти зможеш уже в понеділок вийти на роботу?

— Ну, так.

— Якраз на місці буде людина, яка передаватиме тобі справи. Тиждень разом попрацюєте, покаже тобі процеси... Тебе якраз і «безпека» перевірить.

— Тобто стажування починається за тиждень?

— Ні, одразу тебе до штату на випробувальний термін запишемо. Місяць-три подивимось, як ти справляєшся.

— А що з оплатою?

— Спочатку небагато... Десь третина від суми, зазначеної у резюме. Але є куди зростати!

Я аж захлинувся пивом. Прокашлявся. Це ж треба! На одній співбесіді ти намагаєшся довести, чому п'ять тисяч гривень — це насправді небагато, а тут просто по приколу вбиваєш п'ятизначну цифру — і вуаля! Бляха, треба було шестизначну малювати.

— То цейво... А потім? Ну...

— Ти спочатку випробувальний термін пройди. У нас тут, розумієш, текучка.

— Та мене це не лякає, — запив я браваду пивом.

— Так тримати! Що ж, до понеділка, колего!

Усе б мало пройти без пригод, якби не солодке передчуття високооплачуваної роботи у поєднанні з алкоголем. Бо ці два мерзотники всередині мене підштовхнули до супергероїки. Я й на тверезу не можу спокійно стояти (але таки стою), коли

бачу, що з дівчатами погано поводяться, а тут демонстрація п'яного нахабства перед справжньою красунею.

Одоробало, стрижене під трійку, різко смикнуло її за лікоть. Вона зойкнула. На прохання відвалити та не чіпати той не звертав уваги — його чомусь дуже веселило фізичне домінування над дівчиною перед гостями. «Таких мудаків треба повчати», — підказали мені алкоголь та рік занять кікбоксингом у школі.

— Здається, дівчині не подобається, що з нею так поведуться, — став я перед потенційною грушею попри різницю в габаритах.

— А ти чо лізеш, бля?!..

Ой, не треба (понеслося!) було штовхати мене.

Влучив, якщо чесно, хріново — стрижений з першого разу не відключився. Гості теж молодці: ну бачите, що вошкання почалося, розтягуйте, бляха, я ж людину вб'ю! Або могли б попередити, що товариш того бика мене от-от лупане пляшкою по голові.

І що маємо? Замість пафосного «Come with me if you want to live»* валяюсь біля ніг красуні (така собі романтика) з друзками скла у волоссі. Добре, що вона кудись поділася, перш ніж побачила мою жалюгідну спробу підвестись. Ще й блювонув перед собою на килим організатора вечірки. Ай-ай-ай... Ц-ц-ц...

Хтось таки допоміг мені підвестись та спер на одвірок. А потім узагалі потяг за собою геть із квартири.

На вулиці знову знудило, але стало легше. Кружляв дрібний сніг, а я стояв на асфальті у шкарпетках та без пальта. Краса!

Дівчина щось бурхливо пояснювала водієві таксі. Вона десь на голову нижча за мене — було б максимально приємно обіймати за плечі, міцно притискаючи до себе. Повна протилежність моїй колишній — це добра ознака.

* Фраза з х/ф «Термінатор 2»: «Йди зі мною, якщо хочеш жити».

— Пішли! — вкотре схопила вона мене та підвела до дверцят автівки.

Сіла поруч зі мною на заднє сидіння. Я не те щоб розвалився, але й «сидів» тут підходить з великою натяжкою.

— Ти де живеш? Кажі адресу!

А голос який гарний!..

— Давай до тебе, — де наша не пропадала! — Я адреси своєї не пам'ятаю.

І не можу згадати, що було перше в ту суботу: біла стеля чи головний біль?

Мабуть, все-таки біль...

Вітальня, розкладний диван. Я в трусах. Як роздягався, не пам'ятаю. На журнальному столику пляшка мінералки та якісь пігулки.

На маківці неприємно запульсувало. Акуратно, немов сапер в афганському кишлаку, я доторкнувся середнім пальцем до... здоровезної гулі! Моя уява намалювала найкольоровішу варіацію того, що зараз коїлося на голові. Буге-е...

Звісив ноги з дивана, оглянув пігулки. З відомих назв тільки цитрамон, тож узяв його. Водичка пішла дуже добре, життя потроху набувало барв.

Дивно, але крім голови нічого не боліло. Добре, що так, бо коли лупцюють ногами (не вчора, взагалі), наступного дня починаєш цінувати такі банальні речі, як спокійно перевернутись на інший бік, потягнутись, витягнути руку. Цікаво, це таки струс мозку чи просто забагато пива випив?

На тому місці, де я спав, лежала марлева пов'язка з якоюсь неадекватною кількістю плям зеленки. Хоч убийте, нічого не пам'ятаю після таксі.

Гаразд, а де одяг?

Для довідки: перебування в трусах посеред чужої кімнати не сприяє ясності думок. Але я, напевно, такий прекрасний, що бери й картину пиши. Як Аполлон у найкращі свої роки — хрін від скульптури відрізниш.

Виповз до коридору. Хазяйка, що вийшла з кухні (вгадую планування квартири), аж підстрибнула від несподіванки.

— Ти вже прокинувся? — спитала вона, поправляючи халат.

Красива. Прекрасна. Чарівна. Справжня.

— Так. А де мій одяг?

— Спершу до ладу себе приведи! — сказала вона та шмигнула до іншої кімнати.

А мені що робити? Не стояти ж британським вартовим посеред коридору. Смикнув ручку дверей — вгадав: ванна. З якоюсь шаленою кількістю незрозумілих баночок, тюбиків та пляшечок. На раковині, на поличці біля дзеркала, на куточку ванної, на пральній машинці. Навіть на підлозі!

Розвернувся та зойкнув, бо побачив власне відображення у дзеркалі. Це вже не Аполлон. Це Гадес. А що там із гулею? Мааа-тінко, пів флакона зеленки, мабуть, вилили. Оце так дива домашньої медицини!

У двері постукали — і тільки потім відчинили.

— Ось... Одяг.

Дівчина очима шукала місце, куди б покласти речі. Одяг не мій, жіночий.

— Дякую, — видихнув я, перехоплюючи лахи.

— Там у шафці є зубна щітка для гостей. Е-е-е... Душ, шампунь — користуйся. Я поки каву зроблю.

Це була найтактовніша варіація «Помийся, від тебе смердить», яку я чув у житті.

Поклав речі на пралку, зняв труси, заліз до ванної. Перебрав усі флакончики та тубуси. Зупинився на «м'ята+лайм». Голови не мив, бо гуля могла образитись, вона ще своєї зеленки не доїла.

Рушник... Вона не сказала, яким рушником витиратись. Пухнастий білий був досить привабливим, тому-у... Ще й повернімо вологим боком до плитки, щоб не впадало у вічі. Отак.

Спокійно вліз у жіночі бордові штанці на зав'язочках та чорну футболку.

Зубна щітка для гостей мала такий вигляд, ніби пройшла Афганістан: щетинки впевнено стирчали у різні боки, на зворотному боці — сліди чийхось зубів. Пальцем, до речі, теж можна чистити зуби! І ніякий це не гардкор, а лише чоловіча вдавана сором'язливість!

Коли вийшов із ванної, у ніздрі вдарив такий бажаний запах сніданку: яєчня зі спеціями та кава.

— Ти вже все? — спитала вона.

— Як бачиш.

Поки я полоскався, вона змінила халат на сіру футболку та спортивні штанці. Красива, важко очі відвести.

— А чим ти витирався? — спустила вона мене з небес до землі.

— Рушником, — знизав я плечима.

Дівчина гмикнула та всміхнулась. Ямочки на щічках! А-а-а!..

— Йой! Кава!

Ще секунда й рідина з турки залила б плиту.

Вона оглянула мене та розсміялась.

— Що? — я подивився на свої штанці: ніби нічого не стирчить та не вивалюється.

— Тобі пасує.

— А... Дякую. Трохи не мій розмір, але піде.

Сів за стіл.

— Цукор?

— Дві. Дякую.

— Молока?

— Ні.

Мені в руку ковзнула філіжанка:

— За знайомство.

— До речі, — відсьорбнув я, — мене Максим звуть.

— Я пам'ятаю, — усміхнулась вона. — Катя.

Приїхали! Нормально ж усе було...

— За знайомство.

Чінь. Кава смачна.

Переді мною поставили велику тарілку з омлетом, який був складений конвертом. Її порція була менша.

— Ем... Виделки?

— А! — спохопилася Катя. — Смачного.

— Навзаєм.

Це був найсмачніший омлет у моєму житті: на молоці, із сиром та шинкою. Поїв, підвівся, поставив тарілку в раковину.

— Залиш, помию, — сказала вона.

Я повернувся на своє місце.

— Це було ду-уже смачно.

— Мені приємно, — усміхнулась дівчина, знову демонструючи ямочки на пухких щічках.

— Я маю подякувати тобі.

— Та годі, — махнула вона рукою. — Сніданок і сніданок. До того ж забагато компліментів на один квадратний метр.

— Я не про це.

— Ага, окей, — вона серйозно поглянула на мене.

Мовчки допили каву.

— То що з моїм одягом?

— Забула ввімкнути!..

За хвилину почувся шум води, що набиралась до пралки.

Катя повернулась до столу. А я мовчки думав, скільки часу мине, поки випраний одяг висохне. Але спитав про інше.

— Твій хлопець сюди не заявиться?

— Він більше не мій хлопець.

«От і добренько», — подумки потер я долоні.

Кинувши погляд у коридор, згадав ще одну річ:

— А де мої пальто та черевики? Ти їх не забрала?

— Ні, треба по них їхати.

Вона допила каву, потягнулась, оголюючи животик.

— Кать... Кхм-кхм... А тобі не страшно отак взяти й залишити у себе незнайомого хлопця?

Вона забігала очима, знизала плечима:

— Не залишати ж тебе було на поталу тим шакалам.

— У мене все було під контролем.

— Ага, я бачила. Як голова? Болить?

— Ні, така кількість зеленки має лікувати рак.

Вона виструнчила спину й знову забігала очима.

— Слухай, я можу викликати таксі й у шкарпетках доїхати додому. Потім зустрінемось, передаси мені речі.

Яке, до біса, таксі? Гаманець же був у пальто...

— Хвилинку, — сказала вона й вийшла з кухні.

Я розлігся на кухонному куточку-дивані, послабив зав'язки, щоб дати відпочити повному животу. Прислухався до організму: струсу таки точно немає, лише похмілля та гематома.

З іншого боку квартири почувся голос Каті.

— Привіт! Це я!

А-а-а! Ну а хто ще, йопта?! Це ж не стаціонарний телефон, у якого немає дисплея. Якось ще в дитинстві втикав у приставку, коли задзвонив стаціонарний. Узяв слухавку й сказав рутинне «Алло!». Мій товариш: «Привіт! А ти де?». Вгадай, бляха, з трьох разів. Підказка: ти дзвониш мені на домашній телефон!

Але повернімось до Каті. Про що вона говорила — не чув. Щоб не занудьгувати, підвівся та почав мити посуд. Дівчина повернулась саме тоді, коли я щасливий на всі тридцять два витирав останню тарілку.

— Ти помив посуд? — здивовано та якось стурбовано спитала вона.

— Скажи, схоже? — я продовжував тягнути либу. Давай, хвали мене!

— Не можна! Навіщо ти це зробив?!

— Га?

— Погана прикмета!

— Що-о-о?!

— Не можна в гостях мити посуд! Це погана прикмета!

Відчуваю, що полечу я зараз у жіночих лахах із вікна. Відступаємо!

— Я не знав. Вибач.

Вона роздратовано посунула мене вбік (до вікна!) і почала розставляти посуд за якоюсь своєю системою. Пихтіла, немов бабця, що змушена тягти мішок картоплі через усе місто, бо дід забухав і не допоміг. Ставлю келих червоного та огірок: були б ми одружені, вислуховував би про цей косяк дуже голосно. А потім ще довго згадували б на посиденьках. Та з кожним роком ця подія набувала б нових яскравих барв, роздуваючись у масштабах. Ну, все не настільки викривлено, але дайте мені полахати. Гумор добряче знімає стрес. Але це не точно.

Катя повернулась до мене та вимовила:

— Пробач.

— Ще кави зробиш?

Сварка — справа дуже відносна. Все залежить від рівня егоїзму тих, хто свариться. Чомусь я був готовий пробачити їй навіть випадково стерті збереження комп'ютерної гри, в яку набив понад сотню годин.

— Максиме... — я мало не захлинувся напоєм: вона вперше назвала мене на ім'я! — Ти можеш почекати мене тут, поки я з'їжджу по твої речі?

— Ти в мені впевнена?

— Що?

— Не боїшся, що я винесу щось із квартири? Ти ж мене зовсім не знаєш.

— Але ти заступився за незнайому дівчину...

— І що?

— Ой!.. — відмахнулась вона й пішла збиратись.

Я зайшов у ванну вмитись, поглянув на час закінчення програми прання. Хі-хі-хі...

— До речі, де мій мобільний, не знаєш? — спитав я у дівчини вже в коридорі.

— Я вийняла його зі штанів, вимкнула й поклала на полиці у вітальні.

— А вимикати навіщо?

— Щоб спати не заважав, — двісті балів Грифіндору!

Я не міг зрозуміти, який одяг їй більше пасує: домашній чи «на вихід». Цим відьмам усе до лиця. Чому відьмам? Бо я не можу зрозуміти природу тих почуттів, які в нас пробуджує інша особа. Магія — тільки так!

— Ти не боїшся мене тому, що я симпатичний? — ага, краса та скромність — єдині мої вади.

— Зовсім не через це, — показала мені языка. — Так, я швидко. Не сумуй, дивись телевизор, DVD. Не маленький, розберешся.

— А де ми зараз є? Територіально.

Вона назвала адресу. Туди-назад у неї займе години зо дві.

— Нікому не відчиняй. Будуть дзвонити — не відповідай. Зрозумів?

— Так, мамо. Ти точно нікого не чекаєш?

— Він не прийде. Принаймні не має. Я сподіваюсь, що ти непогано йому вчора навалив, і він зараз відлежується.

Я лише понуро кивнув. Ех, треба було його там закопати. А перед цим відростити очі на потилиці й ухилитися від пляшки.

Цікаво, я справді в очах людей видаюся такою бусинкою, що мене не страшно залишити самого в чужій квартирі, чи вона просто з головою не дружить?

— Не сумуй, — підморгнула вона й зачинила за собою двері.

Узяв телефон. На корпусі красувалися свіжі подряпини — наслідки вчорашньої туси. Ввімкнув — працює. Після під'єднання до мережі одразу засипало смс-ками про «Вам дзвонили...». Та майже всі від абонента, для якого два

недодзвони — сигнал телефонувати друзям, у поліцію та морг.

— Алло!

— Максиме!..

— Мамо, не кричи!

— Що значить не кричи?! Ти знаєш, що в мене через тебе мало інфаркт не стався? Ти де?!

Варіант А: у дівчини.

Варіант Б: у друга.

Варіант В: не знаю.

Варіант Г: не скажу.

Видихаю.

— У дівчини.

— У якої дівчини? — розгубилась вона.

— Ну-у-у... У своєї дівчини, — головне, не ляпнути: «Учора познайомились».

— У тієї придурошної?!

— Ні, — процідив я крізь зуби. А сам згадав світле волосся, кирпатий носик...

— Щоб за годину був вдома!

Зв'язок обірвано.

Не найгірше закінчення розмови.

Ну що, розумники й розумниці, як би ви відстрілялись у такій ситуації від мамані? А як би сказали *старій*, що якщо занадиться, то повернетеся не раніше ніж післязавтра? А? А? А?! Тож...

Ще раз видихнув. Набрал незмінний номер.

— Алло! Ма...

— Шо?

— Я, може, не приїду сьогодні й навіть завтра.

— О господи... Ти не голодний?

— Ма!..

— Предохраняйтесь!

Іноді мені здається, що в мене найкраща у світі мама!